

Hà Nội, ngày tháng 6 năm 2021

BÁO CÁO

**V/v rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo
Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP ngày 14/4/2017
của Chính phủ về nhãn hàng hóa**

Thực hiện quy định tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Khoa học và Công nghệ thực hiện rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP ngày 14/4/2017 của Chính phủ về nhãn hàng hóa

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU, PHẠM VI RÀ SOÁT VÀ PHƯƠNG PHÁP RÀ SOÁT

1. Mục đích:

Phát hiện các quy định pháp luật có nội dung mâu thuẫn, chồng chéo, bất cập, không phù hợp với thực tiễn đề xuất phương án xử lý sửa đổi, bổ sung trong dự thảo Nghị định, đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ, công khai, minh bạch và khả thi của dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP ngày 14/4/2017 của Chính phủ về nhãn hàng hóa

2. Yêu cầu:

- Tuân thủ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, bám sát mục tiêu, yêu cầu, nội dung, tiến độ rà soát theo quy định.
- Rà soát đầy đủ các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan.

3. Phạm vi rà soát là các văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan trung ương đang còn hiệu lực liên quan đến các nội dung quy định trong dự thảo Nghị định bao gồm:

- Quy định về quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa;
- Quy định quản lý về xuất xứ hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu, hàng hóa sản xuất tại Việt Nam;
- Quy định về ghi nhãn hàng hóa của các loại hàng hóa chuyên ngành;

4. Phương pháp rà soát:

Phương pháp chủ yếu là xem xét, phân tích, đối chiếu nội dung quy định trong dự thảo Nghị định và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến các nội dung quy định tại Nghị định để xác định các quy định chồng chéo, mâu thuẫn, bất cập, không phù hợp với thực tiễn làm cơ sở đề xuất nội dung Nghị định.

II. KẾT QUẢ RÀ SOÁT

1. Quy định quản lý nhà nước về nhãn hàng hóa, các văn bản chỉ đạo của Chính phủ

Từ khi Nghị định số 43/2017/NĐ-CP có hiệu lực, hoạt động quản lý nhà nước về nhãn hàng hóa đối với hàng hóa lưu thông tại Việt Nam, hàng hóa nhập khẩu lưu thông trên thị trường được thực hiện thống nhất, đồng bộ theo đúng quy định của pháp luật. Những quy định tại Nghị định số 43/2017/NĐ-CP được các Bộ, ngành, địa phương và doanh nghiệp đánh giá là đã tạo cơ sở pháp lý để thực hiện công tác quản lý nhà nước, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, chống hàng lậu, hàng giả, góp phần tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp trong việc ghi nhãn hàng hóa, minh bạch hàng hóa của mình trước khi đưa hàng hóa lưu thông trên thị trường; nâng cao hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý nhà nước về nhãn hàng hóa; đồng thời góp phần giúp người tiêu dùng lựa chọn các sản phẩm, hàng hóa phù hợp trong đời sống, phục vụ nhu cầu thiết yếu và sinh hoạt hàng ngày.

Trong quá trình thực hiện Nghị định số 43/2017/NĐ-CP, Bộ Khoa học và Công nghệ nhận được các văn bản chỉ đạo của Chính phủ và ý kiến của một số Bộ, ngành, doanh nghiệp về khó khăn của Nghị định số 43/2017/NĐ-CP và đề xuất, kiến nghị sửa đổi, bổ sung hoàn thiện cơ chế quản lý nhà nước về nhãn hàng hóa:

- Tại Nghị quyết số 119/NQ-CP ngày 31/12/2019 của Chính phủ về một số biện pháp cấp bách nhằm tăng cường quản lý nhà nước về phòng chống gian lận xuất xứ, chuyển tải bất hợp pháp, trong đó có giao Bộ Khoa học và Công nghệ: *“b) Phối hợp với các Bộ, ngành liên quan nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP về ghi nhãn hàng hóa và Nghị định số 119/2017/NĐ-CP ngày 01/11/2017 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tiêu chuẩn, đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa để kịp thời ngăn chặn tình trạng gian lận, giả mạo ghi nhãn, xuất xứ Việt Nam”*.

Thực hiện chỉ đạo của Chính phủ tại Nghị quyết, Bộ Khoa học và Công nghệ đã lấy ý đánh giá Nghị định số 43/2017/NĐ-CP và đề xuất sửa đổi, bổ sung của các Bộ, ngành trong đó có Bộ Tài chính, Bộ Công Thương để dự thảo các quy định quản lý nhãn hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu nhằm chống gian lận thương mại và chuyển tải bất hợp pháp.

- Mục II.1.4 Nghị Quyết số 01/NQ-CP ngày 01/01/2020 của Chính phủ về nhiệm vụ, và giải pháp chủ yếu năm 2020 có nêu giải pháp: *“Nghiên cứu, xây dựng khuôn khổ pháp lý, cơ chế, chính sách thử nghiệm, kịp thời giải quyết hiệu quả các vấn đề phát sinh trong thực tiễn nhằm phát triển thị trường các sản phẩm, dịch vụ ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ tiên tiến, kinh tế chia sẻ, kinh tế số,... theo hướng tạo thuận lợi cho doanh nghiệp triển khai công nghệ, mô hình kinh doanh mới, cạnh tranh bình đẳng với các doanh nghiệp truyền thống, tăng tính thuận tiện trong hoạt động tiêu dùng của nhân dân.”*

Hiện nay, Nghị định số 43/2017/NĐ-CP chưa có quy định cho phép các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh được sử dụng việc ghi nhãn hàng hóa bằng phương thức điện tử. Do đó, cần phải bổ sung thêm nội dung này tại Nghị định số 43/2017/NĐ-CP để tạo hành lang pháp lý cho việc áp dụng công nghệ tiên tiến, ghi nhãn theo phương thức điện tử và truy xuất nguồn gốc hàng hóa. Việc ghi nhãn theo phương thức điện tử là tự nguyện áp dụng, không bắt buộc đối với các doanh nghiệp chưa đủ điều kiện áp dụng công nghệ. Nghị định giao Bộ Khoa học và Công nghệ quy định chi tiết đối với việc thực hiện ghi nhãn bằng phương thức điện tử.

2. Quy định quản lý nhà nước về xuất xứ hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu, hàng hóa sản xuất tại Việt Nam

- Xuất xứ hàng hóa được quy định tại Luật Thương mại 2005 (Khoản 14 Điều 3, Điều 33) và Luật Quản lý ngoại thương năm 2017 (Điều 32, Điều 35) và các văn bản dưới Luật này;

- Nghị định số 98/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Công Thương thì việc quản lý nhà nước về xuất xứ hàng hóa thuộc trách nhiệm của Bộ Công Thương (điểm b khoản 15 Điều 2);

- Nghị định số 31/2018/NĐ-CP ngày 08 tháng 3 năm 2018 quy định chi tiết Luật Quản lý ngoại thương về xuất xứ hàng hóa (Điều 28. Kiểm tra, xác minh xuất xứ hàng hóa xuất khẩu nhập khẩu và Điều 29. Biện pháp chống gian lận xuất xứ) thì việc kiểm tra xuất xứ hàng hóa thuộc trách nhiệm của Bộ Công Thương, Bộ Tài chính.

- Thông tư số 05/2018/TT-BCT ngày 03 tháng 04 năm 2018 Bộ Công Thương quy định về xuất xứ hàng hóa, có phạm vi điều chỉnh về quy tắc xuất xứ hàng hóa và kê khai xuất xứ đối với hàng hóa xuất khẩu, hàng hóa nhập khẩu;

- Thông tư số 03/2019/TT-BCT ngày 22 tháng 01 năm 2019 quy định quy tắc xuất xứ hàng hóa trong Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương, áp dụng cho cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan đến xuất xứ hàng hóa xuất khẩu và nhập khẩu theo Hiệp định;

- Thông tư số 38/2018/TT-BTC ngày 20/4/2018 quy định về xác định xuất xứ hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu;

- Thông tư số 62/2019/TT-BTC ngày 05/9/2019 của Bộ Tài chính về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 38/2018/TT-BTC ngày 20/4/2018 quy định về xác định xuất xứ hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu;

- Thông tư số 12/2019/TT-BCT ngày 30/7/2019 của Bộ Công Thương quy định Quy tắc xuất xứ hàng hóa trong Hiệp định khung về hợp tác kinh tế toàn diện giữa Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á và Nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa.

Tuy nhiên các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành nêu trên chỉ quy định xuất xứ hàng hóa xuất khẩu, hàng hóa nhập khẩu, chưa quy định xuất xứ

hàng hóa sản xuất tại Việt Nam.

- Về quy định liên quan đến xác định xuất xứ hàng hoá được sản xuất tại Việt Nam hoặc hàng hóa của Việt Nam hiện nay đang được Bộ Công Thương xây dựng. Ngày 04/12/2019 Văn phòng Chính phủ có công văn số 11102/VPCP-KTTH gửi Bộ Công Thương trong đó yêu cầu : “Căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao, Bộ Công Thương chủ trì phối hợp với các cơ quan liên quan khẩn trương xây dựng, trình cấp có thẩm quyền ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định về cách xác định hàng hóa của Việt Nam hoặc sản xuất tại Việt Nam theo đúng quy trình, thủ tục của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật”.

Nghị định số 43/2017/NĐ-CP quy định về nội dung và cách ghi nhãn hàng hóa lưu thông tại Việt Nam và hàng hóa nhập khẩu, chưa quy định đối với hàng xuất khẩu. Nghị định không quy định tiêu chí xác định xuất xứ để hàng hóa được ghi nhãn “sản xuất tại Việt Nam”, việc quy định tiêu chí xác định xuất xứ do các văn bản pháp luật về xuất xứ hàng hóa quy định.

Do đó, tại dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP đã tiếp thu ý kiến của Bộ Công Thương, Bộ Tài chính, sửa đổi, bổ sung các quy định điều chỉnh đối với việc ghi nhãn trong trường hợp thể hiện xuất xứ Việt Nam thì phải đáp ứng tiêu chí sản xuất tại Việt Nam, trong đó gồm cả hàng xuất khẩu để thống nhất, đồng bộ với quy định về hàng hóa sản xuất tại Việt Nam mà Bộ Công Thương đang xây dựng và lấp khoảng trống pháp lý như hiện nay, làm căn cứ cho công tác quản lý nhà nước đối với hàng hóa sản xuất tại Việt Nam mang xuất xứ Việt Nam.

3. Quy định về ghi nhãn hàng hóa trong các văn bản quản lý chuyên ngành

3.1 Nghị định số 15/2018/NĐ-CP ngày 02/02/2018 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật An toàn thực phẩm.

Chương VII: Ghi nhãn thực phẩm

“Điều 24. Nội dung ghi nhãn bắt buộc

1. Tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh sản phẩm tại Việt Nam ngoài việc tuân thủ các quy định của pháp luật về ghi nhãn hàng hóa còn phải tuân thủ các quy định sau:

a) Thực phẩm dinh dưỡng y học phải ghi các cụm từ sau: "Thực phẩm dinh dưỡng y học" và "Sử dụng cho người bệnh với sự giám sát của nhân viên y tế";

b) Thực phẩm dùng cho chế độ ăn đặc biệt phải ghi cụm từ: "Sản phẩm dinh dưỡng (cho đối tượng cụ thể)" trên mặt chính của nhãn để phân biệt với thực phẩm thông thường.

2. Riêng đối với sản phẩm nhập khẩu, tên tổ chức, cá nhân chịu trách nhiệm ghi trên nhãn sản phẩm phải thể hiện: tên, địa chỉ của tổ chức, cá nhân

sản xuất và tên, địa chỉ của tổ chức, cá nhân tự công bố hoặc đăng ký bản công bố sản phẩm.

Điều 25. Miễn một số nội dung ghi nhãn bắt buộc

1. Miễn ghi nhãn phụ đối với sản phẩm mang theo người nhập cảnh để tiêu dùng cá nhân, quà tặng, quà biếu trong định mức được miễn thuế nhập khẩu; sản phẩm nhập khẩu của đối tượng được ưu đãi, miễn trừ ngoại giao; sản phẩm quá cảnh, chuyển khẩu, trung chuyển, tạm nhập, tái xuất, gửi kho ngoại quan; sản phẩm là mẫu thử nghiệm hoặc nghiên cứu; sản phẩm là mẫu trưng bày hội chợ, triển lãm; sản phẩm, nguyên liệu sản xuất, nhập khẩu chỉ dùng để sản xuất, gia công hàng xuất khẩu hoặc phục vụ cho việc sản xuất nội bộ của tổ chức, cá nhân không tiêu thụ tại thị trường trong nước.

2. Ngoài gia vị và thảo mộc, đối với các bao gói nhỏ, có diện tích bề mặt lớn nhất nhỏ hơn 10 cm², miễn áp dụng ghi thành phần cấu tạo, thời hạn sử dụng, hướng dẫn bảo quản, hướng dẫn sử dụng nếu có nhãn phụ hoặc bao bì ngoài đã thể hiện đầy đủ các nội dung đó.

3. Miễn ghi ngày sản xuất đối với dụng cụ chứa đựng thực phẩm, vật liệu bao gói tiếp xúc trực tiếp với thực phẩm.”

Qua rà soát, dự thảo Nghị định sửa đổi Nghị định 43/2017/NĐ-CP đã phù hợp với quy định tại Chương VII Nghị định số 15/2018/NĐ-CP.

3.2 Thông tư 43/2014/TT-BYT ngày 24/11/2014 quy định về quản lý thực phẩm chức năng.

Thông tư có quy định yêu cầu ghi nhãn tiếng Việt đối với Thực phẩm bổ sung, thực phẩm bảo vệ sức khỏe, thực phẩm dinh dưỡng y học, thực phẩm dành cho chế độ ăn đặc biệt. (Điều 9, Điều 11, Điều 13).

Dự thảo Nghị định đã bổ sung tích hợp các nhóm hàng hóa nói trên vào dự thảo để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ.

3.3. Các văn bản chuyên ngành khác.

- Luật Trồng trọt 2018;

- Luật Thủy sản;

- Nghị định 169/2018/NĐ-CP ngày 31/12/2018 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 36/2016/NĐ-CP ngày 15/5/2016 của Chính phủ về quản lý trang thiết bị y tế;

- Văn bản hợp nhất số 10/VBHN-BYT ngày 05/4/2019 của Bộ Y tế: Nghị định về quản lý hóa chất, chế phẩm diệt côn trùng, diệt khuẩn dùng trong lĩnh vực gia dụng và y tế;

- Nghị định số 84/2019/NĐ-CP ngày 14/11/2019 của Chính phủ quy định về quản lý phân bón;

- Nghị định số 105/2017/NĐ-CP ngày 14/9/2017 của Chính phủ về kinh doanh Rượu;

- Thông tư số 01/2018/TT-BYT ngày 18/01/2018 của Bộ Y tế quy định ghi nhãn thuốc, nguyên liệu làm thuốc, tờ hướng dẫn sử dụng thuốc;

Các văn bản quy phạm pháp luật nêu trên được sử dụng để tham khảo trong quá trình xây dựng Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP ngày 14/4/2017 của Chính phủ về nhãn hàng hóa. Nghị định số 43/2017/NĐ-CP quy định chung nội dung và cách ghi nhãn với tất cả các loại hàng hóa, quy định tại dự thảo sửa đổi không trái với các quy định tại các văn bản trên và có quy định dẫn chiếu đến việc hàng hóa thuộc quản lý chuyên ngành thực hiện việc ghi nhãn hàng hóa theo quy định của pháp luật chuyên ngành.

4. Các quy định liên quan ghi nhãn của WTO, Hiệp định CPTTP, EVFTA.

Các quy định về nhãn hàng hóa tại Nghị định 43/2017/NĐ-CP trước khi được ban hành đã lấy ý kiến WTO, về cơ bản đã phù hợp với các quy định quốc tế. Đối với Dự thảo sửa đổi bổ sung Nghị định 43/2017/NĐ-CP, Bộ KH&CN đang đăng tải trên Website của WTO để lấy ý kiến.

Trên đây là báo cáo của Bộ Khoa học và Công nghệ rà soát các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến các nội dung quy định tại dự thảo Nghị định sửa đổi bổ sung Nghị định 43/2017/NĐ-CP, gửi kèm hồ sơ gửi Bộ Tư pháp thẩm định dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 43/2017/NĐ-CP./.